

Universitat
de les Illes Balears

Dossier

Quaranta aniversari de la Coral Universitat de les Illes Balears

La Coral nomenarà cantaires d'honor Maria del Mar Bonet, Vicenç Rotger i Joan Pons, i compositor d'honor, Antoni Parera Fons

643 concerts, més de 280 actuacions, 10 corals filials...

Dissabte, 25 de novembre de 2017, a les 20.30 hores, a la basílica de Sant Francesc de Palma, tindrà lloc el concert de celebració del quaranta aniversari de la [Coral Universitat de les Illes Balears](#), dirigida pel seu director fundador, Joan Company.

La Coral nomenarà cantaires d'honor Maria del Mar Bonet, Vicenç Rotger i Joan Pons, i compositor d'honor, Antoni Parera Fons.

(El preu de l'entrada és simbòlic i serà un donatiu, a partir de 5 euros, a benefici de la restauració de la teulada de la basílica de Sant Francesc.)

El director fundador de la Coral, Joan Company, repassa quaranta anys de la Coral UIB

Qui m'ho havia de dir!

Ara fa quaranta anys que un grapat d'estudiants i de professors (Francesc Crespí, Tomeu Quetglas, Climent Picornell, Isidor Marí, Pere Cortès, etc.) ens reunírem durant el curs 1976-77 a la Facultat de Filosofia i Lletres (edifici de Son Malferit) i em proposaren de reunir-nos un pic per setmana i practicar el cant coral. Aleshores, jo dirigia la Coral de Sant Joan, que havia fundat l'any 1975, i havia fet uns cursos de Direcció Coral a Cervera (Catalunya) organitzats per l'Orfeó Lleidatà.

Amb aquesta breu experiència, però amb una il·lusió fora mida, vaig començar a dirigir aquella vintena de joves entusiastes, i decidírem que, a final del curs, faríem un petit concert. La «presentació oficial» fou el 19 de maig de 1977 al convent de Sant Jeroni (avui dissortadament tancat i envoltat d'una polèmica sobre qui en té la propietat), amb l'uniforme —com va dir algun periodista— propi de joves universitaris. En aquest primer concert, i atès que l'església té un dels millors orgues històrics de Mallorca, alternàrem la música coral amb un breu recital d'orgue a càrrec de l'amic i polifacètic músic Francesc Crespí.

La irrupció d'aquella jove coral (érem joves en tots els sentits: sense uniforme i la majoria amb texans, amb un programa majoritàriament profà, un repertori poc conegut i innovador per als circuits corals de l'època, en una agrupació sense cap tipus d'adscripció a parròquies o associacions culturals o recreatives) fou, com més tard molta gent assenyala, una glopada d'aire fresc per a la música en general i per a la música vocal i coral en particular.

Ben aviat, la Coral va augmentar el nombre de components, i començarem a tenir una regularitat en els assaigs i en la realització de concerts. Fins i tot, pel desembre de 1978, férem la primera sortida a la Península, la nostra «primera gira». Convidats pel Cor Madrigal de Barcelona (amb el seu director fundador, l'amic Manel Cabero, a qui consider el meu pare en la direcció coral) i pel Cor Montserrat de Terrassa (amb el seu director i amic, Joan Casals), oferírem tres concerts per terres catalanes, amb un programa monogràfic d'autors mallorquins. Obres de: Francesc Batle, Baltasar Bibiloni, Bernat Julià, Antoni Martorell, Antoni Noguera, Joan Maria Thomàs i Pau Villalonga.

Aquesta sortida ja va marcar un poc el perfil i la filosofia de la Coral Universitària: sortir de l'illa per veure què passa més enllà de la mar, i el meu interès per recuperar o promocionar la nostra música i els nostres compositors.

D'allò particular a allò universal, i així poder obrir finestres i continuar l'aventura musical de conèixer el repertori universal de la música coral. D'aquesta manera, la Coral ha interpretat músiques de totes les èpoques: des del cant gregorià fins a obres contemporànies, tant clàssiques com modernes. En la interpretació, per exemple, del *War requiem* de Britten, o dels *Salms* d'Stravinsky, o de composicions a cappella de Penderecki, hem acompanyat cantautors com Maria del Mar Bonet o Lluís Llach. Per a la Coral Universitat de les Illes Balears (nom oficial des de fa unes dècades) existeix la paraula MÚSICA en majúscules, amb la intenció d'abraçar totes les seves modalitats o estils vocals.

Què hem fet i què en podem dir?

Quina sort haver iniciat aquella Coral i, sobretot, haver tingut constància, disciplina, regularitat i ganes d'aprendre i de millorar la nostra formació, per tal de poder gaudir de la música coral i de tots els beneficis que comporta la música vocal col·lectiva; a més, hem ajudat a enriquir el nostre patrimoni coral i hem intentat oferir una millor qualitat musical a la nostra societat. Idò, sí, ja han passat quaranta anys i, com a exemple, podem oferir unes xifres i dades que resumeixen o sintetitzen el que hem fet:

- 643 concerts i més de 280 actuacions (acadèmiques, funcions religioses...) i els seus corresponents assaigs, més de 3.250...
- més de 800 composicions interpretades: amb la presència disciplinada i desinteressada de centenars de cantaires, la Coral ha cantat des de cant gregorià fins a música contemporània; obres de compositors de les Illes Balears; música a cappella de totes les èpoques i grans obres del repertori simfonicocoral: *Missa en si menor*, *Passió segons sant Joan*, *segons Sant Mateu i segons Sant Marc* de Bach; el *Messies* de Haendel; *La creació* de Haydn; *El*

pessebre de Casals; *Stabat Mater* de Dvorak i de Rossini; *L'Atlàntida* de Falla; *Lobgesang* i *Die Walpurgisnacht* de Mendelssohn; *Ivan el Terrible* de Prokofiev; els rèquiems de Britten, Mozart, Brahms, Verdi, Fauré i Duruflé; la *Novena simfonia* de Beethoven, la *Segona simfonia* i la *Tercera simfonia* de Mahler; *A Sea Symphony* de R. V. Williams; *Simfonia dels salms* d'Stranvinsky; *Simfonia núm. 10 "Ameríndia"* d'H. Villalobos; *Das liebesmahl der Apostel* de R. Wagner (primera audició a Espanya); *Chichester psalms* de Bernstein i les misses de Haydn, Mozart, Schubert, Bruckner, Bonet, etc.

- més de d'un centenar d'obres d'autors de les Illes Balears: Villalonga, Thomàs, Samper, Matheu, Martorell, Noguera, Torrandell, Capllonch, Batle, Bibiloni, Brunet, Frau, Crespí, Parera Fons, Mulet, Valent...
- més de 30 estrenes (a més dels autors de les Illes, hem d'esmentar: M. Oltra, J. Vila, J. Busto, J. Domínguez, C. Halffter, S. Brotons...)
- més de 65 obres simfonicocorals
- més de 20 enregistraments discogràfics (propis o col·laboracions)
- més de 80 cantaires que són o han estat directors de cor
- més de 70 cantades homenatge a personalitats o institucions illenques: compositors, corals, escriptors, pintors, pedagogs, intel·lectuals, hospitals, centres d'ensenyament i culturals...
- hem realitzat 55 gires artístiques, amb les dificultats econòmiques que suposa la insularitat, actuant arreu de la Península (Barcelona, Madrid, València, Sevilla, Conca, Alacant, A Coruña, Santander, Oviedo, Granada, Tenerife, Tolosa, Santiago, etc.) i en països com: França, Itàlia, Suïssa, Bèlgica, Alemanya, República Txeca, Polònia, Àustria, Hongria, Grècia, Suècia, EUA (Washington i Nova York)
- Actuacions als principals auditoris i teatres d'Espanya: Palau de la Música Catalana de Barcelona i Auditori de Barcelona; Auditorio Nacional de Música de Madrid; Teatro de la Maestranza de Sevilla; Teatro Campoamor i Auditorio Príncipe Felipe d'Oviedo; Palau de la Música de València; Auditorio Manuel de Falla de Granada; Palacio de la Ópera d'A Coruña; Teatro Guimerà de Tenerife, etc.
- Col·laboracions amb les principals orquestres d'Espanya: Orquestra Ciutat de Barcelona i Nacional de Catalunya, Orquestra Sinfónica de Galicia, Orquestra Sinfónica de Tenerife, Orquestra Ciudad de Granada, Real Orquestra Sinfónica de Sevilla, Joven Orquestra Nacional de España, Orquestra de Cámara Reina Sofia, Orquestra Simfònica de Balears Ciutat de Palma, Orquestra Barroca de Mallorca, Orquestra Barroca Catalana...
- Col·laboracions amb orquestres europees: Camerata Anxanum (Itàlia), I Fiamminghi (Bèlgica), Orpheon Consort de Viena, The English Concert (Anglaterra)
- Hem col·laborat amb directors i cantants de renom: [Edmon Colomer](#), Franz P. Decker, Carlos Kalmar, Salvador Mas, [Víctor Pablo](#), [Trevor Pinnock](#), Nello Santi, Krzysztof Penderecki, Ernesto Halffter, Joan Guinjoan, [Maria Bayo](#), [Teresa Berganza](#), Josep Carreras, [Joan Pons](#), Thomas Quasthoff, Simon Estes, Maria del Mar Bonet, Lluís Llach...
- Hem estat guardonats en concursos corals a Tolosa, Atenes, etc., i convidats a importants festivals de música (Europalia 85, Bèlgica; Expo'92 de Sevilla; X

Festival Mozart de Madrid; XX Festival de Música Antiga de Barcelona; festivals Chopin d'Àustria, República Txeca i Polònia; Festival de Primavera de Budapest; 46 Semana de Música Religiosa de Cuenca; Festival Pau Casals de Prada, etc.). Hem rebut, entre d'altres, la menció al premi Bartomeu Oliver de l'Obra Cultural Balear (1991), el Premio Importante de Diario de Mallorca (abril, 1999), el premi Ramon Llull de les Arts del Govern de les Illes Balears (2002) i el Premi Populars 2013 de la COPE.

- A més d'actuar en grans escenaris o auditoris, també hem actuat en pobles petits, ermites, etc., i des dels inicis hem tingut sempre un compromís de servei a la nostra societat i als més necessitats, ajudant institucions, persones, col·lectius marginals, fent actuacions solidàries (en defensa de la Trapa, per les inundacions del País Valencià, pels hospitals —molt especialment el Servei de Pal·liatiu—, per la llibertat d'expressió, per Projecte Home, per les teules del santuari de Lluc, pel Banc d'Aliments, etc.).

En resum, la Coral ha aconseguit bastir tot un edifici coral que es fonamenta en tres pilars bàsics:

1. **formació:** s'ha promogut un vertader centre de cant coral, amb deu [corals filials](#): Corals Infantils de Joventuts Musicals de Palma (Coral Cincset, Coral Vuitdeu i Coral Onzequinze), Cor de Pares i Mares de la UIB, Coral Juvenil de Joventuts Musicals de Palma, Cor de Mestres Cantaires de la UIB, Poema Harmònic, Cor de Majors de la UIB, Cor de Dones de la UIB i Orfeó Universitat de les Illes Balears.
2. **investigació:** s'han esmerçat mitjans per a les activitats de recerca i promoció del patrimoni musical illenc i contemporani, col·laborant en l'edició de partitures.
3. **divulgació:** s'ha donat a conèixer el gran repertori simfonicocoral a la societat de les Illes, i som la Coral que més ha col·laborat amb l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, amb qui hem actuat a Mallorca, Menorca, Eivissa, Barcelona, València i Madrid.

Quants records per guardar!

Una Coral arriba a convertir-se en un col·lectiu de fortes relacions humanes, gairebé, diríem, com una família: els assaigs setmanals, els concerts, els sopars (a Gènova, a Son Ripoll, a can Portas...), les gires.... Sí, els viatges són una oportunitat de conèixer i de gaudir de l'experiència de conèixer nous països, noves ciutats, altres corals, monuments, cultures, costums... i, també, d'assaborir els concerts, objectiu i orgull de les gires; però els viatges són una ocasió per conèixer ben de prop durant dies i ens permeten molt més la coneixença de les persones i ajuden a refermar les amistats existents o a començar-ne de noves. Com deia un professor de la Universitat i «admirador» de la Coral: sou un grup biològic i humà. És així, un grup de persones que, gràcies a una mateixa afecció, a la música coral i al cant, mantenen una respectuosa i afectuosa relació. Fins i tot s'arriben a vincles de sincera i duradora amistat, i en repetides ocasions sembla com una agència matrimonial: quantes parelles s'han conegut i formalitzat en el si del grup (jo mateix en som un exemple i un afortunat)!

Per tant, la dimensió humana és una de les particularitats i dels beneficis de l'activitat coral. Quantes vegades he sentit dir: tothom hauria de cantar o haver cantat en una coral. Una mostra en són els moments viscuts en assaigs, concerts o cantades especials (funerals, hospitals...), on l'emoció és a flor de pell, i les llàgrimes que a vegades puguin caure són com un degotís d'accions de gratuïtat, de solidaritat i de comunió amb el conjunt al qual pertany i en el qual ningú no és imprescindible i tots som necessaris.

Els records són molts:

- Concerts multitudinaris: «Balears es presenta», a Barcelona, Palma i València, amb l'Orquestra Simfònica de les Balears, Joan Pons, Maria del Mar Bonet, Uc, etc. La inauguració de l'estadi de Son Moix amb motiu de la Universiada i, anys més tard, un concert especial amb Andrea Bocelli i Elton John davant més de 25.000 persones.
- Concerts de cambra recorrent les ermites de Mallorca.
- La gira amb The English Concert sota la direcció de Trevor Pinnock, actuant al Palau de la Música Catalana de Barcelona i a l'Auditorio Nacional de Madrid.
- Les primeres actuacions en segons quins auditoris o esglésies; catedrals de Berlín, Nova York, Santiago, Uppsala... Al Kennedy Center de Washington.
- El concert a la Thomaskirche de Leipzig, als peus de la tomba de Johann Sebastian Bach, un dels concerts més emotius i especials que record.
- Una *Passió segons sant Joan* a l'església de Sineu, plena de gom a gom, amb l'OSB i dirigits per Luis Remartínez.
- Els recitals davant el Dalai Lama, al Convent de Pollença, i davant el papa Benet XVI a Roma.
- Les cantades als Serveis de Pal·liatius de l'Hospital General i de l'Hospital Joan March, on hem estat i som testimonis de vivències i experiències úniques, on es fa real que la gratuïtat i l'amor cap als qui sofreixen és la millor recompensa que podem tenir.
- Un record i un agraïment a tots els cantaires que foren o són caps de corda, arxiveres o equip de secretaria. També als professors de cant i de tècnica vocal, pianistes (un record molt especial al desaparegut Ignasi Furió, gràcies, amic), professors d'idiomes i altres col·laboradors (Rafel Ferragut i el seu Auditorium; el pintor Josep Coll Bardolet...).
- I finalment un memento per als cantaires que ens deixaren per sempre: especialment, els amics Toni Oliver (*Basqueja*) i Toni Mut; i la darrera cantaire que ens deixà, Maria Jesús Calafat.

Podríem enumerar, per als qui hem tingut la sort de viure'ls, molts més records, exemples, vivències i experiències inesborrables, però crec que són suficients i representatius de diferents èpoques històriques de la Coral i d'indrets geogràfics molt diferents.

Coda final

I com tot col·lectiu que vol ser pràctic i efectiu, necessita una organització que abraci tots els possibles camps d'acció a través de les persones o els càrrecs que fan viable el dia a dia del seu projecte social i musical.

Per tant, en aquests moments vull esmentar totes les persones que ara o abans han fet possible la Coral i vull expressar-los el meu agraïment:

- Membres del Patronat de la Coral Universitat de les Illes Balears
- Protectors: Distribuïdora Rotger, SA. Romu.
- Socis
- Família Blas Janssens, Sr. Miquel Masot Miquel, Sr. Vicenç Rotger Rebassa, Sr. Josep A. Grimalt Gomila, Sra. Concepció Oliver Roca, Família Abril i Morey, Sra. Joana Segura Piña, Sr. Bartomeu Pomar Pomar, Família Torres i Riera, Família Serra Erice, Sra. Elena Merino Boyle, Sr. Guillem Monserrat.
- Director d'honor: Sr. Manel Cabero i Vernedas
- Cantaires d'honor
- F. Francesc Batle Pons
- Sr. Josep Coll Bardolet (+)
- Sr. Gregori Marcús Barberà
- Sr. Joan Moll Marquès
- F. Antoni Martorell Miralles (+)
- Mn. Joan Parets Serra
- Sra. Montserrat Pueyo i Bertran (+)
- Sr. Vicenç Rotger Buïls (+)
- Equip de les corals de la UIB
- Director fundador: Joan Company
- Direcció: Esther Barceló, Lidia Fernández, Santiago Francia, Irene Gili, Maria Gómez, Pep Matas, Pilar Noguera, Concepció Oliver, Pilar Riera i M. del Mar Tugores
- Pianistes: Maria Antònia Gomis i Yuko Mizutani
- Preparadores vocals: Lidia Fernández i Pilar Riera
- Professors de cant: Josep Miquel Ribot i Frédérique Sizaret
- Suport de secretaria: Elena Clar, Catalina Morey
- Secretària: Raquel Torres